

Урок 1-2.

Дата 05.09.2023

**Тема Повторення найважливіших питань курсу хімії 8 класу
« СКЛАД І ВЛАСТИВОСТІ ОСНОВНИХ КЛАСІВ
НЕОРГАНІЧНИХ СПОЛУК»**

Цілі уроку: повторити хімічні поняття, розглянуті під час вивчення хімії 8 класу; узагальнити й систематизувати знання про класи неорганічних сполук, їх генетичні зв'язки, хімічні властивості.

Очікувані результати: учень/учениця:

наводить приклади назв і формул речовин, що належать до основних класів неорганічних сполук.

класифікує неорганічні сполуки;

порівнює склад і властивості неорганічних сполук різних класів;

складає рівняння реакцій, що характеризують хімічні властивості оксидів, основ, кислот та солей;

Тип уроку: узагальнення й систематизації знань.

Обладнання: Періодична система хімічних елементів Д. І. Менделєєва, таблиця розчинності, опорні схеми.

ХІД УРОКУ

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

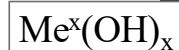
II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

Фронтальна бесіда

- *Що таке хімія? Навіщо її вивчати? Чи пам'ятаєте ви що вивчали в 8 класі?*
- *Назвіть основні поняття й закони, вивчені у 8 класі. Дайте визначення поняттям: моль, молярна маса, молярний об'єм та ін.*
- *Наведіть формулювання законів:*
  - ♦ *збереження маси;*
  - ♦ *об'ємних відносин;*
  - ♦ *періодичного закону.*

III. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

1. Розминка - Розгадайте ребуси та знайдіть їх пару

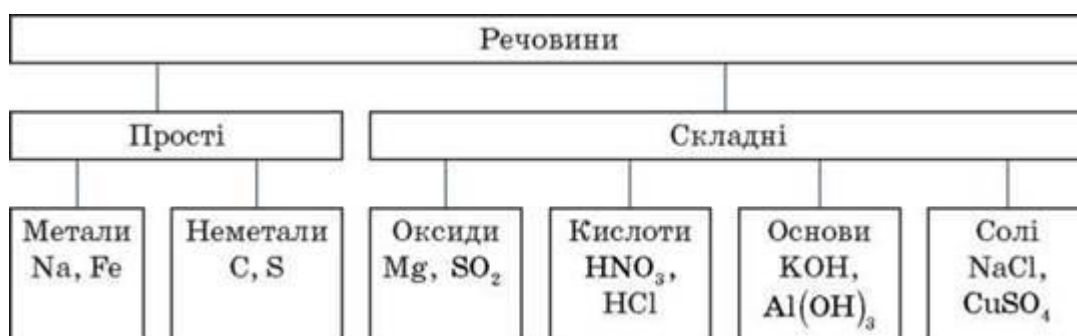

Me+кисл. зал

H+кислот. зал.

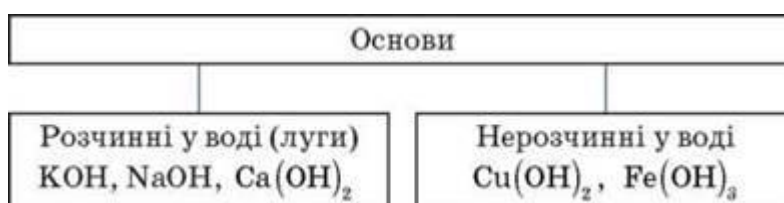
2. Класи неорганічних сполук

А. Оксиди — складні сполуки, що складаються з двох хімічних елементів, один з яких — Оксиген валентністю II.

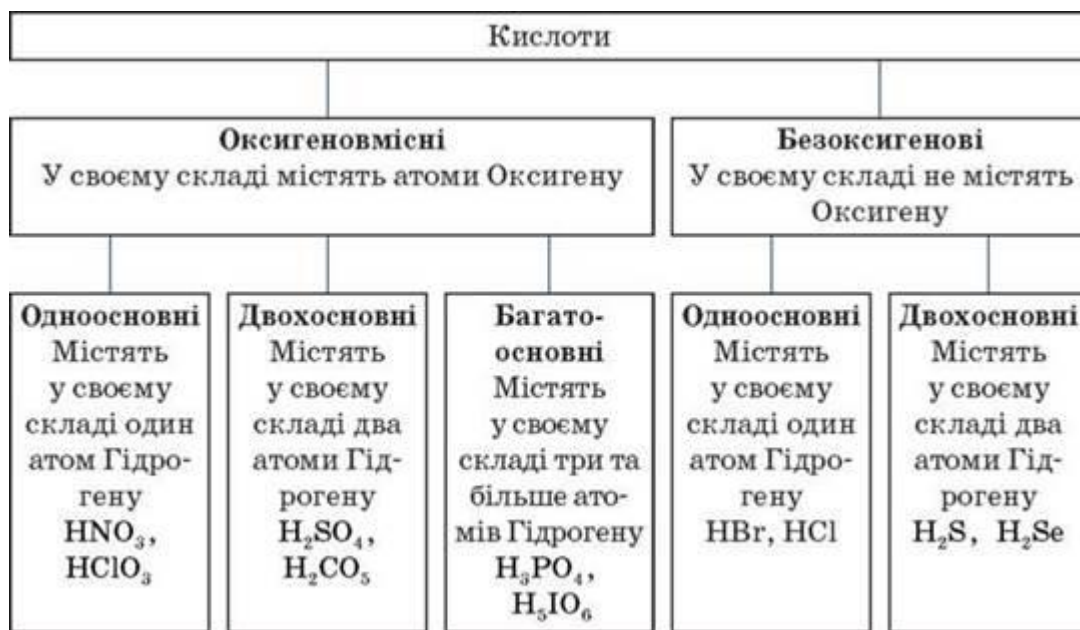

Б. Основи — складні речовини, що складаються з атомів металів, з'єднаних з однією або кількома гідроксильними групами.

Увага! Луги утворюють лише десять елементів періодичної системи хімічних елементів Д. І. Менделєєва: шість лужних металів — літій, натрій, калій, рубідій, цезій, францій, та чотири лужноземельні метали — кальцій, стронцій, барій, радій.

В. Кислоти — складні речовини, утворені одним або кількома атомами Гідрогену, з'єднаними з кислотним залишком.

Г. Солі — складні речовини, утворені атомами металів, з'єднаними з кислотними залишками.

Увага! Щоб правильно назвати кислотну сіль, необхідно до назви нормальної солі додати префікс гідроген- або дигідроген- залежно від числа атомів Гідрогену, що входять до складу кислотної солі.

Формули й назви кислот і кислотних залишків

Кислота		Кислотний залишок	
назва	формула	назва	формула
Хлоридна (соляна)	HCl	Хлорид	Cl-
Флуоридна(плавикова)	HF	Флуорид	F-
Бромідна(бромоводнева)	HBr	Бромід	Br-
Іодидна (іодоводнева)	HI	Іодид	I-
Хлорнуватиста	HClO	Гіпохлорит	ClO-
Хлорнувата	HClO ₂	Хлорат	ClO ₂ -
Хлорна	HClO ₃	Перхлорат	ClO ₃ -
Нітритна (азотиста)	HNO ₂	Нітрит	NO ₂ -
Нітратна (азотна)	HNO ₃	Нітрат	NO ₃ -
Сульфідна (сірководнева)	H ₂ S	Сульфід	S ²⁻
		Гідрогенсульфід	HS-
Сульфитна (сірчиста)	H ₂ SO ₃	Сульфит	SO ₃ ²⁻
		Гідрогенсульфит	HSO ₃ -
Сульфатна (сірчана)	H ₂ SO ₄	Сульфат	SO ₄ ²⁻
		Гідрогенсульфат	HSO ₄ -
Карбонатна (вугільна)	H ₂ CO ₃	Карбонат	CO ₃ ²⁻
		Гідрогенкарбонат	HCO ₃ -
Силікатна	H ₂ SiO ₃	Силікат	SiO ₃ ²⁻
Фосфатна (ортофосфатна)	H ₃ PO ₄	Ортофосфат	PO ₄ ³⁻
		Гідрогенортофосфат	HPO ₄ ²⁻
		Дигідрогенортофосфат	H ₂ PO ₄ -
Мурашина	HCOOH	Форміат	HCOO-
Оцтова	CH ₃ COOH	Ацетат	CH ₃ COO-

Наприклад, KНСО₃ — калій гідрогенкарбонат;

KН₂РO₄ — калій дигідрогенортофосфат.

Слід пам'ятати, що кислі солі можуть утворювати дві й більше основні кислоти, як оксигеновмісні, так і безоксигенові.

Щоб назвати основну сіль, необхідно до назви нормальної солі додати префікс гідрокси- або дигідрокси- залежно від числа груп ОН-, що входять до складу солі.

Наприклад, (CuOH)₂СО₃ — купрум(II) гідроксикарбонат.

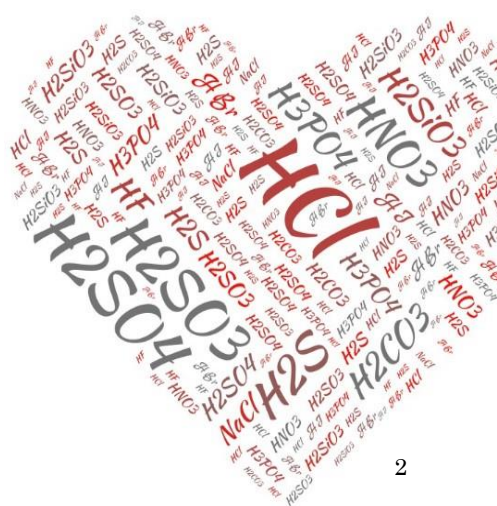
Слід пам'ятати, що основні солі здатні утворювати лише основи, що містять у своєму складі дві й більше гідроксигруп.

Однак слід розуміти, що багато які з кислих і основних солей можуть існувати лише теоретично, реально ж у розчинах такі солі, як правило, нестабільні.

3.

Хмаринки тегів

Знайди зайвого і визнач молекулярну масу сполуки. Розшифруй підказку

4. Генетичний зв'язок класів неорганічних сполук

Здійснить перетворення за схемами.

- 1) $\text{CaO} \rightarrow \text{CaSO}_4 \rightarrow \text{CaCO}_3 \rightarrow \text{CaO}$
- 2) $\text{Na} \rightarrow \text{NaOH} \rightarrow \text{Fe}(\text{OH})_3 \rightarrow \text{Fe}_2\text{O}_3$
- 3) $\text{CuSO}_4 \rightarrow \text{Ca}(\text{OH})_2 \rightarrow \text{CuCl}_2 \rightarrow \text{FeCl}_2 \rightarrow \text{Fe}(\text{OH})_2$
- 4) $\text{Al}_2\text{O}_3 \rightarrow \text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 \rightarrow \text{Al}(\text{OH})_3 \rightarrow \text{KAlO}_2$
- 5) $\text{S} \rightarrow \text{SO}_2 \rightarrow \text{SO}_3 \rightarrow \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{BaSO}_4$
- 6) $\text{KOH} \rightarrow \text{Zn}(\text{OH})_2 \rightarrow \text{K}_2\text{ZnO}_2 \rightarrow \text{ZnSO}_4$
- 7) $\text{FeCl}_3 \rightarrow \text{Fe}(\text{OH})_3 \rightarrow \text{Fe}_2\text{O}_3 \rightarrow \text{Fe}$
- 8) $\text{Mg} \rightarrow \text{MgO} \rightarrow \text{MgSO}_4 \rightarrow \text{MgCl}_2$

ПІДСУМОК УРОКУ

Прийом «Мікрофон» «Сьогодні на уроці я дізнався про...»

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Переглянути відео та повторити матеріал за 8 клас
https://youtu.be/_32-NfSb9RI?si=-oCED4_yF4OXJuO9
2. Опрацювати § 1
Посилання на підручник <https://uroky.com.ua/himiya-9-grygorovych/>
3. В зошиті виконати завдання № 6, № 8 (а,б) на сторінці 10 підручника